

Nr 733

Av herr **Trana**, *angående verksamheten vid skyddade verkstäder.*

(Lika lydande med motion nr 576 i Första kammaren)

Arbetsmarknadsstyrelsen har i sina petitaäskanden föreslagit att bidraget till träningsverkstäder och verkstäder för skyddat arbete för andra kostnader än klientersättning och lokalhyra höjs, från nuvarande hälften av driftunderskottet eller högst 2 000 kr. per arbetsplats och år till tre fjärdedelar av underskottet, dock högst 3 000 kr. per arbetsplats och år.

I sitt budgetförslag, bilaga 13 till statsverkspropositionen, föreslår departementschefen inga höjningar.

Arbetsmarknadsstyrelsens motivering för sitt förslag till höjning är dels att kostnaderna per arbetsplats har ökat under senare år, dels att man genom den föreslagna höjningen kommer fram till mer enhetliga statsbidragsnormer.

När det nuvarande bidraget fastställdes torde man ha räknat med att huvudmännen för de skyddade verkstäderna själva skulle kunna bära en nettoförlust på ca 2 000 kr. per arbetsplats. De senaste årens utveckling har emellertid medfört helt andra och större förlustsiffror. 6 000—7 000 kr. och mer, sedan statsbidraget frånräknats, hör numera inte till ovanligheterna.

Så stora kostnader kan måhända bäras av folkrika kommuner med moderat kommunalskatteuttag. Men för de glest befolkade och små kommunerna som redan nu, trots de skatteutjämningsbidrag som dessa åtnjuter, har ett ansträngt skatteläge blir dessa förlustkostnader en sådan belastning att den fortsatta verksamheten kan komma att äventyras. En sådan utveckling vore synnerligen olycklig.

Orsakerna till de mycket varierande förlustsiffror som kommunerna redovisar på denna verksamhet är flera. Till dels torde produktionsresultatet bero på de handikappades egna möjligheter till en aktiv arbetsinsats. Om de partiellt arbetsföras fysiska eller psykiska status endast tillåter arbetsinsatser på tre—fyra timmar per dag, kan det i arbetsplatsanläggningen investerade kapitalet utnyttjas i mycket begränsad omfattning.

En annan orsak till att så många kommuner visar höga förlustsiffror kan vara att en skyddad verkstad, som placerats i ett glesbygdsområde utan expanderande industrier, sannolikt har svårare att finna lämpliga och lönsamma arbetsobjekt än verkstäder som ligger mitt i ett industricentrum, där det är betydligt lättare att bygga ut ett underleverantörsystem. En prövning av möjligheterna att inrätta ett centralt organ för arbetsanskaffning och fördelning av arbetsobjekt torde bli nödvändig.

Med tanke på de skyddade verkstädernas skiftande förutsättningar när det gäl-

ler att nedbringa förlustsiffrorna i enlighet med lagstiftningens ambitioner borde man överväga att införa ett mer flexibelt statsbidragssystem. Det vore heller inte helt orimligt att utforma det statliga stödet till denna verksamhet så, att det uppgick till högst den summa per anställd i skyddad verkstad som en förtidspension eljest skulle innebära.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om en skyndsam översyn av den skyddade verksamhetens förutsättningar i enlighet med vad som anförts i motionen, samt

att därvid även statsbidragsbestämmelsernas utformning prövas med hänsyn till storleken av de kommunala huvudmännens styrkta nettoförlustkostnader.

Stockholm den 26 januari 1968

Folke Trana (s)
